



11.-13. november 2010

MardiLaat Saku Suurhallis

Käsitööliidu aastateema on puutöö

Puutööaasta 2010

Eestlasi võib julgelt pidada „puurahvaks“. Mets ja puud on olnud kesksel kohal meie esivanemate elus. Puidust olid valmistatud eluasemed, töö- ja tarberiistad, puiduga kütmine andis talvel sooja ja puidu abil küpsetati toitu, puidust olid tehtud ka rituaalsed esemed.

Seda silmas pidades on loomulik, et puudega on seotud rikkalik mütoloogia ja usundilised kujutelmad.

Eestlastel on regilauludes esineva (maa) ilmapuu rollis suur tamm, saar või kask. (Maa)ilmapuu juured ulatuvad allilma, tüvi seisab kindlalt meie ilmas ja oksad sirutuvad taevaalaotusesse, kust jõuavad ülailma. Puujumalad ja puukujud kuuluvad paljude rahvaste usundi juurde. Eestis valmistati puust Tõnni kujud, Setomaal Pekod ja soome-ugri hõimurahvaste juures hingenukid. Paljude rahvaste usundist võime leida puudeks muutumise motiivi: eestlastelt on teada legende, kus pulmalised muudeti puudeks või surnute hinged asusid elama puudesse. Ühesõnaga – puu vajalikkust ja



pühadust ei seatud endistel aegadel kunagi kahtluse alla.

Seoses linnakultuuri pealetungi ja industrialiseerimisega on puidu tähtsus tänapäeva igapäevaelus ja tarberiistade valmistamisel kahanenud märkimisväärselt. Oma osa rahvusliku puutöönduse traditsioonide katkemisel on ka nõukogude ajal, kus arhailisi meetodeid peeti kolhoosirahvale väheefektiivseks ja häbiväärseks ning seetõttu katkes nende oskuste edasiandmine isalt pojale.

Kõike seda arvesse võttes oli Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liidul viimane aeg kuulutada välja puutööaasta. Oleme seisukohal, et puutöö kui üks algupärasemaid ja vanemaid käsitöövorme Eestis vajab endisest rohkem esiletõstmist, edendamist, edasiandmist ja uurimist.

Liisa Tomasberg,
tegevjuht

X I V M A R D I L A A T

11.-13. november 2010 Saku Suurhallis

Neliteist aastat mardilaata

Mardilaadast on saanud iga-aastane käsitöötegijate ja -sõprade kohtumispaik, rahvusliku käsitöö ja elulaadi propageerimise koht. Neliteist aastat kätkevad endas traditsioone, kuid samas on mardilaat püüdnud sammu pidada uute innovaatiliste ideedega.

Traditsiooniliselt kootakse ka sel mardilaadal pikka laadavaipa, valime välja parimad meistrid ja väljapanekud, tähelepanu keskpunktis on aastateema puutöö.

Eelmisel aastal uudisena toimunud käsitöö ÖÖ võeti väga hästi vastu ja loodetavasti kujuneb sellest kaunis pikaajaline traditsioon.

Koostöös Saku Suurhalli toilustajaga Select Service Partner Eesti AS tahame laadalistele pakkuda suupärasat sööki ja jooki igal laadapäeval. Mahetootjatelt endiselt toit kaasa. Käsitöö ÖÖ-I ka uued pakkujad.

Valmistume juba ka aastaks 2011, kui Saku Suurhall saab suuremaks telgi võrra, siis ootame külla paljusid käsitöömeistreid Euroopa Rahvakunsti ja Käsitööföderatsioonist ning Põhjamaade Käsitööliidust.

Mardilaada 2009 parimad

Parim toode. Kodukäsitöö OÜ tootesari **Triibulised**

Meistrid Raja Kohv, Reet Kapp, Maija Liis Urve ja Kübe Kopelmann

K o l m e hakkaja naise sari Triibulised võitis paljude laadaliste südamed. Traditsioonilisest triibuseeliku kangast valmistatud lipsud, kleidid, tuunikad ja jakid osutusid väga populaarseks.



A u t o r i d ütlevad enda kohta ise nii,

Tootesari Triibulised.

et suuremalt jaolt on nad isehakanud käsitöölised. Rajale on käsitöö hobi, millest on saanud töö. Reet valmistas oma esimese õmblustöö kümneaastaselt, selleks oli õele tehtud riidejuppide seelik. Kübe ja Maija on erialase taustaga.

Triibuliste sari peegeldab autorite armastust rahvarõivaseelike triibumaaailma vastu, nad on osanud meie pärandit kasutada pieteeditundega ja maitsekalt.

Neid kauneid tooteid saab osta Tallinnas Eesti Käsitöö Majast, Platsiveere Meistritelt ja Allikamaja Käsitöökeskusest.

Mardilaadal koht nr.68

Parim toode. Pihlakapärlid

Meister Ulve Kangro

Meister Ulve ütleb oma imeilusa kee kohta ise järgmist:

Pea lugu pihlapuust... tema lehtedest, millega saab uhkeid lõngu värvida, mardjadest, millest saab imelist moosi keeta ja puust endast, mis kaitset pakub. Seostan pihlakat ka oma sünnipaiga Rāpinaga. Ühe legendi järgi on see paik saanud oma nime venekeelsest pihlaka nimetusest. Olen igal sügisel pihlakid kuivatanud ja neid talvel mõnustasti krõbistanud. Ja mingil hetkel arvasin, et nendest võiks proovida ka ehteid valmistada. Kuivatatud pihlakamari on hästi tugev ja efektne. Hakkasin katsetama ja nii sündisidki minu pihlakaehetud, kus iga mari on ilusti eksponeeritud, ehe ise aga kaelas mõnus ja kerge.

Pihlakapärlid saab osta Rāpinast Ulve Kangro meistrikojast ja Tallinnas Meistrite Hoovist.

Mardilaadal koht nr. 73

Parim toode. Rahvuslik kodusari

Meister Katre Arula MTÜ Käsiteokoda

Katre peab väga lugu traditsioonilisest rahvuslikust käsitööst. Rahvusliku kodusari loomise mõtte andis Katrele puuvillane rahvuslik triibukangas. Villane kangas on tekitanud temas aukartust ja seetõttu pole ta julgenud seda kunagi väikesteks tükikesteks lõigata. Nüüd aga Rakveres kootud puuvillane riie andis julguse need unistused teoks teha.

Põhjusi kodusari loomiseks oli veel teisigi. 2009. aasta kevadel sai koos Kersti Poogiga asutatud Põltsamaal MTÜ Käsiteokoda. Koos koliti oma tegemistega Lossihoovi ruumidesse ja see sari sai nende visiitkaardiks. Katre on sarja vastavalt vajadustele täiustanud, mõeldes sellele, et inimestel oleks, mida kinkida ja kingiks saada. Igal piirkonnal on vajadus just kodukohta tutvustava toote järele. Koos Põltsamaa triibustikuga on kodusarjas esindatud ka teiste kihelkondade värvid.

Kodusarja toodete nimekirja kuuluvad pajalapid, pajakindad, kohvikannusoojendajad, põlled, käterätid, seinakellad, „hea tuju“ mänguasjad, kuuseehetud, märgid, kinkekotid, käekotid, mobiilikotid, poekotid, lapitekid, padjakatted... Käsiteokojas valmistatud rahvuslike esemeid on kingitud juba nii kodu- kui ka välismaale, austatud ja autasustatud sportlasi, tublisid õpilasi ja õpetajaid.

Rahvuslik kodusari on müügil Tallinnas Allikamaja Käsitöökeskuses.

Mardilaadal koht nr.88

Kauneim müügikoht – Emma Leppermann

Emma Leppermanni kaunis müügikoht püüdis kõigi laadaliste pilku - kaunid tekstiilid ja imeilus keraamika!

Emma Leppermann – viis naist, üks nimi. Teatrikunstnikud, tekstiilkunstnikud, tuletornipidajad, muinasjutuvestjad, ranna-joone hoidjad, põhjala võlurid: Mae Kivilo, Kairi Mändla, Merle Suurkask, Liisa Kallam ja Jaana Jüris on ühendanud oma oskused, püüdlused ja inspiratsiooni, et vanalinnas oleks üks mõnus paik kokkusaamiseks ja töötgemiseks iga ilmaga. Ja muidugi saab Emma juures mõnustalt näputööd tehes pida ka väiksemaid koosviibimisi ja sünnipäevi.

Vanalinnas Meistrite Hoovis asuvasse Emma Leppermanni studio-poodi on põhjust tulla niisama või sünnipäevakingitust otsides ja kindlasti siis, kui on vaja i-le täpp panna.

Emma Leppermanni töötubadesse oodatakse kõiki, ka tüdrukud ja vana kooli

Esinejad mardilaadal

Neljapäeval, 11.novembril

13.00 Kandlemuusika Ilmar Tiideberg
14.00 Lisaku rahvamuusikud
15.00 Tuuleviul
16.00 Mardilaada avamine
17.00 Lisaku rahvamuusikud
18.00 Lõbus lõõtsamees Kaarel Kõivupu

Reedel, 12.novembril

12.00 Kandlemuusika Ilmar Tiideberg
13.00 Rahvamuusik Eduard Einmann
14.00 Rahvamuusik Eduard Einmann
15.00 Väägvere kapell
16.00 Väägvere kapell
17.00 Lõbus lõõtsamees Kaarel Kõivupu
18 - 22 Käsitöö OÖ

Laupäeval, 13.novembril

12.00 Kaarel Kõivupu
13.00 Leigarite lauljad
14.00 Pernu Läte ja rahvamuusika
15.00 Pernu Läte ja rahvamuusika
16.00 Siidisõsarõ
17.00 Harju KEKi rahvamuusika kapell
18.00 Mardilaada lõpetamine

Pillimehi ja lauljaid esitlevad

Eesti Rahvatantsu ja Rahvamuusika Selts
www.errs.ee
Eesti Rahvuslik Folkloorinõukogu
www.folkloorinoukogu.ee



Stuudio Emma Leppermann.

mehed on teretunud! Töötoa teemad vahetuvad koos aastaaja ja tuulesuunaga.

Mardilaadal koht nr. 144

Õnnitleme!

Käsitööettevõtja 2010 – Hiiu Vill

Hiiu Villa kaubamärgiks on alati väike valge lammas. Edu väikele lambale ja tema perele!

Mardilaadal koht nr. 72

Rahvarõiva Nõuandekoda

Rahvarõivahuviline on meistrikotta oodatud iga päev

Pidevalt

Niplispits. Kristiina Halberg. Tanude ja käiste pitsid ja materjalid

Rahvuslike helmekeede valmistamise töötuba.

Rahvarõivakomplektide näidised mannekeenidel.

Kangaste müük (villased ja seelikukangad)

Rahvarõivaalase kirjanduse väljapanek ja nõustamine

Koolituskava tutvustamine

Infomaterjalid

Töötubade kava

Neljapäeval, 11. novembril

12.00 Õlgedest pärjad rahvarõivaste juures. Luule Nurga

13.00 Võrkvöö. Juta Luts

14.00 Muhu tikand. Laine Sõer

15.00 Vaseliste tegemine. Birgit Salumäe

17.00 Võrkvöö tegemine. Gerli Kannik

Reedel, 12. novembril

10.00 Oubid. Maret Lehis

12.00 Kaaruspaela õmblemine. Kübe Koppelman

13.00 Õlgedest pärjad rahvarõivaste juures. Luule Nurga

14.00 Rahvuslikud hõbeehded. Keiu Kulles

16.00 Milliseid rahvarõivaid endale teha? Silvi Allimann

18.00 Kirivöö kudumine. Riina Salm

19.00 Rahvuslike paelte valmistamine. Anu Randmaa, Silja Nõu

20.00 Võrkvöö tegemine. Juta Luts

21.00 Lilltikand suures raamis. Aili Lillemets, Irina Pozdejeva

Laupäeval, 13. novembril

10.00 Kirivöö kudumine. Elve Nurk

11.00 Võrkvöö tegemine. Tiia Kontus

12.00 Pott- ja kabimütsid. Maret Lehis

14.00 Muhu tikand. Laine Sõer

16.00 Helmestikandi töötuba. Silja Nõu

REEDEL 12. NOVEMBRIL KÄSITÖÖ ÖÖ

TÄHED KÄSITÖÖTAEVAS

18.00 esimene täht – käsitöö- ja muuseumitund

Anu Raud. Avasõnad.

Aastateema - puutöö

Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liit, Liisa Tomasberg

Raamatute ja DVD esitlus:

Kataloog *eesti- oma- puu*

Eevi Astel *Kasetoht tarbeesemena*

Vaike Reemann *Küübitegu - vanade tehnikate uus elu*

Vaike Reemann esitleb ka *Eesti Rahva Muuseumi digiteeritud vaibakogu*

19.00 teine täht – kirjasõna ja rahvarõiva tund

Ajakirja Käsitöö peatoimetaja Ele Praks ja novembrikuu lugude autorid tutvustavad end ja oma loomingut. Võimalus vormistada soodne aastatellimus ja osta ajakirja kohapeal.

Anu Kabur, Anu Pink, Mai Meriste Meite Muhu mustrid esitleb Saara Kirjastus

Anu Raua ja Anu Kotli „Kiri Kari“ esitlevad autorid

MTÜ Rahvarõivas, Anu Randmaa ja Igor Tõnurist

Eide ja taadi rõivastamine

Pruudi ehtimine

20.00 kolmas täht – moetund

Uut moodi moodi

TLÜ Tantsuteater Tee Kuubis esitleb mardilaada meistrite loomingut

21.00 neljas täht – folkrock orkester Zetod Setomaalt

Veel...

Käsitöö ÖÖ-l töötavad ka kõik teised meistrikogad ja söögikohad täistuuril, kaup rohkem kui muidu!

Uus: söögid otse Setomaalt - KOLME SÕSARÕ HÕRGUTISÕ
Veinielamuse toob kohale Altia Eesti AS

ALTIA
— E E S T I —

Teise korruse restoranis Platoo pakub suupisteid Select Service Partner Eesti AS.

Kersti Rea jagab näpunäiteid, kuidas teha juuretist, tainast kergitada ja küpsetada imemaitsvat musta eesti leiba. Leiba saab degusteerida ja kaasa osta.

Samas ka eesti loodust, elu ja maitseid tutvustava raamatu esitlus.

NB! Kava täieneb kuni käsitöö ÖÖ-ni

Eesti Rahva Muuseumi 3000 vaipa veebis

Alates 2010. aasta juulist on Eesti Rahva Muuseumi rikkalik vaibakogu kättesaadav veebivahendusel aadressilt <http://vaibad.erm.ee>. Riigi Infosüsteemide Arenduskeskuse avatud taotlusvooru „Teabe kättesaadavuse parandamine“ raames projektitoetusena finantseeritud Eesti Rahva Muuseumi põneva Eesti tekstiilipärandi kogu kolmemõõtmelise digiteerimise ja

veebipõhise andmebaasistamise teostas osaihing IpMedia.

Eesti Rahva Muuseumi kogudes oli 2010. aasta alguses üle 136 000 eseme, mille hulgest vaibad ja rahvarõivad on kõige enam tähelepanu pälvinud. Eesti Rahva Muuseumi vaibakogu andmebaasis on kättesaadavad 3000 objekti: lisaks saja aasta jooksul muuseumi kogutud Eesti vaipadele, tekkidele ja õlakate-

tele saab uurida ka soome-ugri ja teiste rahvaste vaipu. Muuseumikogudes olevad vanimad vaibad on üle 200 aasta vanad ning pärinevad 18. sajandist, uuemad on valmistatud 21. sajandil.

Andmebaasis on iga objekti kohta esitatud detailseks suurendatav foto koos vaipa iseloomustavate andmete ja legendiga. Määratletud on ajastu, piirkond, tehnika ja materjal, eseme ko-

guja üleskirjutatud lisanimetus täpsustab vaipade otstarvet ja paikkondlikku nimetust. Andmebaasis leiab ka spetsialistide kirjutatud tutvustusi ning ülevaateid Eesti vaipade ajaloost.

Vaike Reemann esitleb Eesti Rahva Muuseumi vaibakogu andmebaasi mardilaada käsitöö ÕÕ-l reedel, 12. nov. kell 18.30

REKLAAM • REKLAAM • REKLAAM

Meifel OÜ Natalija Zuk 53443092 meifel.info@mail.com Linased/puuvillased tekstiiltooted rahvuslike teemade eritellimused	FIE Imbi Karu 56956639 imbi.karu@mail.ee Käsitöö, taimedega värvitud kudumid	MTÜ Käsitöökelder Mai Norman 55 915 446 mainorman@hotmail.ee Käsitööde valmistamine ja müük	Platsiveere meistrid Käsitöö müük, meistrikojad ja rahvarõiva nõuandekoda Pikk 15, Tallinn
Menu Kirjastus OÜ Urvi Kaljas 670 0555 info@menuk.ee www.menuk.ee	Marimirt OÜ Sirje Pähn 50 29 134 marimirt@hotmail.ee www.handicrafts.ee Kudumid	OÜ Kris Mati Kiiker 5055829 mati.kiiker@kris.ee www.kris.ee Lambanahast sussid, kindad, vestid	Allikamaja käsitöö Käsitöö müük, meistrikojad ja koolitus Lühike jalg 6a
Lipuvabrik OÜ Angelika Asper 6684270, info@lipuvabrik.ee www.lipuvabrik.ee Lippude ja rahvussümbolika valmistamine ja müük	Vormsi Käsitööselts Marit Vaidla 53026126 marit.vaidla@gmail.ee Käsitöö	OÜ Honor KK Raivi Juks 5040563 raivi@keraamika.ee www.keraamika.ee Möisakeraamika tootmine	OÜ Kodukäsitöö Silja Nõu 6 314 076 silja@folkart.ee www.crafts.ee Rahvuslikud kudumid
Asuva Aed , Ain Ootsing 56482081 asuvaaed@gmail.com Õunte müük	OÜ Setka Villy Vörk 55661624 villy@mariavaria.ee www.mariavaria.ee Linakaubamaja	Saarakiri OÜ Kartin Rappu 3857188 katrin@saara.ee www.saara.ee Kirjastamine, käsitööraamatute müük	OÜ Ruut ja Triip Riina Tomberg 51 11 678 ruutjatriip@hotmail.ee Rahvuslikud kudumid
MTÜ Muhu Käsitööselts „Oad ja eed“ Triinu Traumann 5034662 oadeed@hotmail.ee Käsitöö – muhu tikand	OÜ Schenkenberg Aivar Reidla 51 66 916 info@schenkenberg.ee www.schenkenberg.ee Muinasaegsete ja etnograafiliste hõbeehete valmistamine	Eesti Käsitöö Maja Käsitöö müük, meistrikojad ja rahvakunsti galerii Pikk 22, Tallinn	OÜ Hiiu Vill Jüri Valdmaa 51 74 850 hiiuvill@hiiuvill.ee www.hiiuvill.ee Kudumid

Käsitööliidu tähtsamad ettevõtmised aastal 2011

Aastateema ehe ehe

- Konkurss *eesti-oma-ehe*
- 30. juuni -3. juuli. Ehtekoda Tallinna lauluväljakul
- 7.-10. juuli. Keskaja päevad Tallinna vanalinnas
- 22. oktoober. Ehtekojad maakondades
- 11.-13. november. Konverents *Ornament - võti maailma* Tallinnas

Mardilaada korraldustoimkond: Sirli Bergström (Linnateater),
Silja Nõu, Lembe Maria Sihvre, Liisa Tomasberg,
Liina Veskimägi-Illiste
Toimkonna juht: Liivi Soova

JÄRGMINE, XV MARDILAAT

10. – 12. november 2011

Peateema ehe ehe

Ootame meistrikodadesse käsitöömeistreid Euroopast. Mardilaat kasvab!

Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liit
www.folkart.ee

Pikk 22 Tallinn 10133

Tel.6 604 772, 5187812, faks 6314075

e-post: info@folkart.ee

Kujundus ja trükk Vali Press OÜ